

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DIABETES

De Sockersjukas Tidskrift • Nummer **2** 1961 • Pris 1:25

TES-TAPE

URINSOCKERTEST

Lilly

60 sekunder

Tes-Tape är ett reagenspapper, som i en skala från ljusgult över grönt till mörkblått anger glykoshalten i urin. Färgreaktionen bygger på ett enzymssystem, som reagerar specifikt för glykos.

Tes-Taperullen ligger i en liten lätthanterlig kassett av plast med bruksanvisning på kassetts baksida. Rullen är ca 4 m lång och några cm räcker för ett prov. Låt denna enkla, säkra och prisbilliga kontrollmetod bli Er rutinmetod.

Tes-Tape finns på apotek och i vissa sjukvårdsaffärer.

Förpackning: Kassett Kr. 10: 60 (riktpris).

En utförlig broschyr om Tes-Tape kan rekvireras från Lilly-Information, c/o Vitrum, tel. 010 / 54 10 40.

ELI LILLY AND COMPANY • INDIANAPOLIS 6, INDIANA, U.S.A.

Generaldistributör
APOTEKSVARUCENTRALEN VITRUM AB
STOCKHOLM 12

Ansvarig utgivare:
Nancy Eriksson

Redaktör:
Åke Roos

Redaktion och expedition:
Majorsgatan 10
Stockholm O
Telefon 61 39 49
Postgiro 50 07 75

Annonssavdelning:
Manhemsvägen 7
Sollentuna
Telefon 35 42 18, Stockholm

Redaktionskommitté:
Gunnar Engleson
Nancy Eriksson
Gunnel Rathsman

Medicinska medarbetare:
Docent, med. dr Gunnar Engleson
Allhelgona Kyrkogata 10, Lund
Överläkare, med. dr Alb. Grönberg
Brättevägen 4, Vänersborg

Prenumerationspris:
7: — kr. pr år
Utkommer i månaderna
februari, april, juni, augusti,
oktober och december

Tryck:
Lindgrens Tryckeri, Katrineholm

Svenska Diabetesförbundet:
Majorsgatan 10
Telefon 61 39 49
Stockholm O
Kontrollgirokonto 90 09 01

Ordförande:
Riksdagsledamoten
Fru Nancy Eriksson
Roslagsgatan 11, Stockholm Va
Telefon 32 02 32

Kassaförvaltare:
Byrådir. Alexis Åsbrink
Nyodlingsvägen 16, Bromma
Telefon 26 40 24, Stockholm

DIABETES

Organ för Svenska Diabetesförbundet
Nummer 2, april 1961, årgång 11

Innehåll

Mänskliga rättigheter, <i>Nancy Eriksson</i>	3
En diabetesvecka i USA, <i>Ulla Sahlén</i>	4
Diabetes som taltidning	7
Undersökningar angående Langerhanska öarna, <i>G. Hultquist</i>	8
Läkemedelsforskning och dia- betesbehandling	10
De blodsockersänkande tablet- terna, <i>Albert Grönberg</i>	13
Förbundsnytt	15
Från våra föreningar	17

Klara fakta om

SUCARYL

Det VÄRMEBESTÄNDIGA
sötningsmedlet
UTAN NÄRINGSVÄRDE

(Natriumcyklamat, Abbott, och sackarin)

● *Vad det är:* SUCARYL är ett sötningsmedel utan näring, användbart vid tillagning av sockerförbjuden dietmat för diabetes- och fettsotpatienter. Dess funktion är att åstadkomma önskad sötma utan tillskott av kolhydrater och därmed underlätta för patienterna att hålla stränga dietföreskrifter. SUCARYL är värmebeständigt, vilket gör det användbart vid kokning, bakning, konservering och djupfrysning utan att det därmed förlorar sin sötma. Följden härav är att SUCARYL har vidsträckt användbarhet vid matlagning. SUCARYL har sockerliknande sötma och efterlämnar vid ordinärt bruk ingen bitter eller metallisk eftersmak.

● *I två former:* SUCARYL finns numera i både natrium- och calciumform. De praktiska, skummande SUCARYL natriumtabletterna, innehållande 50 mg natriumcyklamat och 5 mg sackarin, finns i glas om 100 och 1.000 stycken. SUCARYL calcium sötningslösning, en nyuppfunnen natriumfri form för strikt saltdiet, finns i för hushållsbruk praktiska flaskor om 120 ml.

● *Rekommenderat bruk:* När SUCARYL intages i normala mängder förekommer ingen upplagring av det i kroppen eller några toxiska verkningar.

Patienter på strängt saltfattig diet böra emellertid använda calciumlösningen. Calciumformen av SUCARYL har lägre tröskel för bitter smak, förnimbar i vissa födoämnen när proportionen uppgår till 0,5 procent, jämfört med omkring 0,8 procent för natriumformen. Båda formerna äro lika bra vid ordinärt bruk.

ABBOTT LABORATORIES SKANDINAVISKA AB

Lindhagensgatan 132 — STOCKHOLM — Telefon 520255

FINNES ATT KÖPA PÅ ALLA APOTEK

Mänskliga rättigheter

Tre mänskliga rättigheter skulle man vilja ha säkrade för diabetiker: rätten till utbildning, rätten till arbete och fullt försäkringskydd. Mycket brister i detta fortfarande.

Från erfarenheterna på fältet skall här påtalas ett fall. En 25-åring hade genom olika trick bluffat sig fri från misstanken om diabetes och kommit till sjöss, där han gick igenom en mycket hård skola under fyra år. Han sökte sen och kom in på navigationsskola, men efter andra årets krav på läkarintyg, avslöjades han och fick sluta. Samme pojke skaffade sig genom handelsstudier goda betyg och sökte en anställning i en bank. Enligt betygen skulle han ha fått platsen, men så var det friskbetyget igen, som stoppade honom. Hans fysik ansågs inte möjlig att godkänna för att placeras på bankstolen. Man skall inte förtänka ynglingen, att han hade lust att skrika ut till banktjänstemannen, som lämnade beskedet: »Skulle din fysik klara fyra hårda år på sjön, du som sitter skyddad på kontorstolen? Det gjorde min.»

Men på bankmannen stod etiketten »frisk», och då behövde han aldrig prövas på sina fysiska krafter, när han anställdes. Själv-

klart finns det yrken — och dit hör väl sjöbefäl — som inte är lämpliga för en diabetiker, men hur många av de intellektuella yrkena kan räknas dit? Läkare kan diabetikern vara, journalist, ingenjör, präst, lärare och utan tvekan bankman. Nämn för övrigt en kår där man inte har diabetiker, även om man haft aldrig så rigorösa intagningsbestämmelser. Inget yrke skyddar sina innehavare mot diabetes. Det är under sådana förhållanden meningslöst att hindra friska diabetiker att komma in i ett yrke. Det finns inga hållpunkter för den uppfattningen, att de som haft diabetes som barn skulle vara mer sjuka än de, som fått sjukdomen t. ex. efter 35 år.

I en dansklubb nyligen i Stockholm stämplades medlemmarna med siffran 2 på handleden, när de erlade inträdesavgiften, sen fick de gå ut och in i lokalen, hur de ville. I arbetslivet gäller det att skaffa sig stämpeln F, frisk, då har man frihet att röra sig fritt i yrkeslivet, även om man kanske inte är vare sig så uthållig eller skötsam.

Ett utslag av misstron mot diabetiker är bestämmelser i den frivilliga sjukförsäkringen. Alla som

Forts. på sid. 14

Av Ulla Sahlén

Med bidrag från Diabetesförbundets forskningsfond har ekonomiföreståndarinnan Ulla Sahlén företagit en studieresa till USA, och hon skall i en artikelserie redogöra för sina intryck och erfarenheter under resan. Början göres här med en artikel om en s. k. diabetesvecka i USA.

Ulla Sahlén

En diabetesvecka i USA

Tredje veckan i november varje år hålles över hela USA en diabetesvecka. Som mål har man att försöka finna så många oupptäckta diabetiker som möjligt. Under min, tack vare bidrag från Diabetesförbundets forskningsfond, möjliggjorda studieresa i landet månaderna november och december förra året var jag i tillfälle att närmare studera denna vecka, hur den är organiserad och hur den fungerar. Det är sannerligen inget litet arbete eller liten organisation som ligger bakom. Praktiskt taget hela året går åt till förber-

delser eller, som en av medarbetarna vid huvudkontoret av The American Diabetes Association i New York sade, sedan hon informerat mig om den då aktuella veckan: »Nu är det dags att sätta igång arbetet för 1961 års 'drive'.»

1960 ansågs diabetesveckan mer nödvändig än någonsin, eftersom diabetes ökar oroväckande i USA, den har under de senare åren ökat med inte mindre än 25 %.

Enligt senaste rapporter har det konstaterats att det finns åtminstone 2.750.000 diabetiker i landet. Av dessa är 1.500.000 kända fall,

de resterande 1.250.000 är de oupptäckta fallen, de som är ovetande om sin sjukdom.

Vidare anses det att ungefär 5.125.000 nu levande amerikaner har latent diabetes och dessa kommer sannolikt att få sjukdomen någon gång under sin livstid. Ungefär 72.000 nya diabetiker upptäcks varje år.

»Biggest in the world»

När man konfronteras med dessa höga tal får man en känsla av att även inom detta område vill Amerika vara »the biggest in the world», men i det här fallet får man nog anta att det är den bistra verkligheten som redovisas.

Att förhållandena är procentuellt desamma i vårt land visar ju den senaste Blekingeundersökningen.

Diabetesveckan syftar alltså till att finna alla de personer som bär på sjukdomen utan att veta om det. 1960 års devis var »detection is your protection», vilket kan översättas ungefär så här: »att upptäcka sin diabetes i tid är ett skydd». Det låter som en paradox, men vi vet ju alla att därmed menas, att den diabetiker som snarast möjligt kommer under läkares vård och blir rätt inställd vad gäller insulin, mathållning och fysisk aktivitet, har alla chanser att leva ett normalt och aktivt liv. Att negligera sjukdomen däremot är fatalt och leder för det mesta till allvarliga komplikationer.

Massor av tryckmaterial hade iordningställt för denna diabetesvecka och detta skickades i god tid

ut till landets lokalföreningar och andra organisationer.

Varje lokalförening fick bl. a. en utförlig broschyr med upplysningar om hur veckan skulle läggas upp, samt färdigformulerade anrop och artiklar till lokal press, radio och TV. I dessa vände man sig under veckans olika dagar till särskilda grupper av befolkningen, så var t. ex. måndag = familjens dag, tisdag = skolans dag, onsdag = industriernas dag, osv.

Ärftligheten

På måndagen betonades vikten av att de familjer som hade diabetes i slakten borde passa på tillfället att lämna urinprov för sockerbestämning, då ju ärftlighetsfaktorn är ganska betydelsefull.

Tisdagens artikel eller radio-TV-program vände sig till skolorna och dess lärare med uppmaning att förmå så många elever som möjligt att testa sig och naturligtvis borde lärarna föregå med gott exempel!

Onsdagens uppmaning till diabetestest gick till industriernas arbetsledare och anställda. Där betonades särskilt att en välkontrollerad diabetiker är en lika god arbetare som någon annan i praktiskt taget alla yrkesgrenar. Den oupptäckte diabetikern däremot kan det vara riskabelt att ha bland sina anställda.

På torsdagen uppmanades medlemmarna i lokala organisationer, affärssammanslutningar, föreningar av social, kulturell eller religiös natur (ex. Rotary, Lion's etc.) att sprida upplysning om diabetesvecka och om sjukdomen diabetes

diabetes week

NOVEMBER 13 to 19

be alert!...

be tested!

be sure!...

En affisch från en amerikansk diabetesvecka. Texten lyder: Diabetesvecka den 13 till 19 november. Var beredd! Låt undersöka er! Var säker!

genom föredrag vid t. ex. en affärslunch eller annan sammankomst.

Fredagens anrop slutligen vände sig till den kanske viktigaste gruppen av dem alla, nämligen de äldre, de över 60 år, bland vilka var 50:e är diabetiker. Det är ju inom denna grupp som de flesta oupptäckta fallen finns och man var naturligtvis mycket angelägen att vädja till dem att gå till sin läkare eller till något av de under

diabetesveckan upprättade undersökningscentra.

Kvinnorna

En annan kategori som det skrivits en särskild broschyr till, var Amerikas kvinnor. Varför vände man sig just till dem? Jo,

- 1) synes det vara fler kvinnor än män som får diabetes, grovt räknat är två av tre diabetiker kvinnor.
- 2) är diabetes hos barn oftast av svårare art och bör skötas med allra största omsorg.
- 3) ansvaret för skötseln av en diabetiker ligger till stor del på kvinnorna som husmödrar. Tidig diagnos av sjukdomen och rätt behandling gör hennes arbete lättare.

Dessutom sker allt arbete ute i landet för denna diabetesvecka med frivillig hjälp och här blir det väl mest kvinnorna som tas i anspråk för detta arbete.

Amerikas sjukvård och sociala välfärd kan ju inte jämföras med Sveriges, en allmän undersökning av svenska folket för att finna oupptäckta diabetiker kommer väl att ske helt i statlig regi.

Diabetesmessa

Veckans TV-, radio- och filmprogram var också imponerande med medverkan av många kända personer såsom Talullah Bankhead, Jimmy Durante, Ed Sullivan, Jack Paar, Judy Garland, Patti Page för att nämna några. Och så naturligtvis TV-framträdande av den kände tennisstjärnan Ham Richardson — själv diabetiker. Man fick se honom i full

aktion på tennisbanan och därefter vädjande till alla och envar att låta undersöka sig.

I Boston, där jag befann mig under denna diabetesvecka, hade Greater Boston Diabetes Society ordnat en diabetesmässa i en av de större lokalerna i staden. Jag besökte givetvis denna mässa och fick en klar bild av hur mycket arbete som lägges ned inom en lokalförening. Man får bara hoppas att allt detta arbete bär frukt, några siffror om hur många nya fall av diabetes som upptäcktes under denna vecka (snarare kanske borde heta, hur många som fann att de ej hade diabetes!) har ännu ej stått att få.

Vid mässan hade alltså först och främst ordnats med undersökningscentrum, där varje besökare kunde få blod (alla blodprov togs i örsnibben!) och urin undersökta (fann man socker uppmanades han eller hon att söka sin läkare, namn och adress antecknades samt läkarens namn, detta för att sedan kontrollera att patienten verkligen blivit omhändertagen.)

Vidare fanns på mässan en skärmbildsbuss för gratis röntgen. En hel del föreningar och samman slutningar hade ordnat med utställningar som knöt an till diabetes och vände sig till diabetiker. Där fanns t. ex. ett »stånd» ordnat av Bostons dietistförening med bl. a. färgrika modeller på olika födoämnen visande storleken av en portion ur de amerikanska utbyteslistorna. Röda Korset hade en utställning, Bostons sjuksköterskeförening en, ett livförsäkringsbolag en, en insulinfirma en osv. Filmförevisning med allmän dis-

kussion och frågestund efteråt var anordnad i ett angränsande rum. Där framträdde läkare, sköterskor och dietister som diskussionsledare.

Något som förvånade mig var att det inte ordnats med någon form av servering, varken kaffe, te, coca-cola eller glass kunde inhandlas. Jag är ganska säker på att förhållandet hade varit annorlunda i Sverige, kaffeservering hade varit oundviklig!

Som helhet fick jag ett intryck av att det sjuder av liv inom alla områden som har med diabetes att göra och det intrycket stärktes under mina fortsatta studier i USA. Jag återkommer till dem i nästa artikel.

Diabetes som taltidning

Tidskriften Diabetes har numera även en upplaga i form av taltidskrift för blindas, vilket innebär att tidningen läses in på band på ungefär samma sätt som en talbok. Denna upplaga som utges av De Blindas Förening i samarbete med Diabetesförbundet hade sin premiär med förra numret av tidskriften. Ansvarig för talupplagan är hr Åke Ellestad.

Taltidskriften har redan fått 155 prenumeranter. Prenumerationsanmälan göres hos De Blindas förening, Gotlandsgatan 46, Stockholm Sö, och prenumerationsavgiften är 5 kr per år. Abonnenterna får de inspelade banden per post, och de skall sedan returnera dessa till Blindföreningen, vilket sker portofritt.

Undersökningar angående Langerhanska öarna

Av professor G. Hultquist

Professor G. Hultquist, Uppsala, redogör här för sina forskningsförsök om »möjligheterna att åstadkomma selektiv skada på de Langerhanska öarnas a-celler«. Arbetet har understötts av bl. a. Diabetesförbundets forskningsfond.

De Langerhanska öarna i bukspottkörteln innehålla 2 arter av celler. b-cellerna som producera det blodsockersänkande insulinet och a-cellerna som anses producera det blodsockerhöjande glukagonet. b-cellerna kunna förstöras bl. a. med vissa gifter av vilka alloxan är mest känt och användes i djurexperimentella studier över diabetes. För att kunna studera verkan av ett bortfall av a-cellsfunktionen har man sökt efter kemiska substanser som kunna förstöra enbart a-cellerna och trots sig finna sådana i bl. a. koboltsalter och synthalin A. Den senare substansen användes en tid för att behandla diabetes men behandlingsmetoden lades snart ned på grund av skadliga biverkningar av preparatet. Åsikterna om effekten av koboltsalter eller synthalin A på a-cellerna voro motstridiga och jag har tidigare hävdad att den förändring som man kan se i a-cellerna hos marsvin efter koboltsalttillförsel ej är att anse som en skada på a-cellerna utan är av annan natur.

Med stöd av anslag från Svens-

ka Diabetesförbundet har undersökningar gjorts över verkan av koboltklorid och synthalin A å marsvin, råttor och kaniner. Efter tillförsel av dessa substanser har ett färgämne (trypanblått) insprutats på försöksdjuren (= vitalfärgning). Detta färgämne tränger ej in i de Langerhanska öarnas eller andra vävnaders celler och blåfärga dem annat än om cellerna äro skadade. Någon färgning av a-cellerna har ej iakttagits i försöken trots tillförsel av koboltklorid eller synthalin A i så höga doser att en del av försöksdjuren bli förgiftade och dö. Fynden med denna vitalfärgningsmetodik tala sålunda mot att a-cellerna skadas av koboltsalter och synthalin A. Skadan på b-celler vid alloxantillförsel ger sig däremot tillkänna genom en blåfärgning av deras kärna och cellkropp av det samtidigt med alloxaninjektionen insprutade vitalfärgämnet.

Man känner sålunda ännu så länge ej till något ämne som har förmågan att ge isolerad skada på a-cellerna i de Langerhanska öarna.

Vackra vita tänder

med det medicinska tuggummit

V6

Utan socker — oskadligt för
diabetiker — sparar tänderna!

1. Håller mun och svalg rena.
2. Ger vitare, renare färg åt tänderna.
3. Antiseptisk verkan.
4. Urvecklar vätesuperoxid i mindre mängd vid tuggandet.
5. Stimulerar salivflödet.
6. Välsmakande, uppfriskande.

Fås endast på apotek

FERTIN

Pharmaceutiska preparat

Tel. 130 03 - Vittemöllegatan 7 H
MALMÖ

Sockersjuka och korpulenta

Vet Ni att Etabl. Gringoire är Frankrikes äldsta och största fabrik för tillverkning av Biscottes au gluten (goda rostade glutenbröd pris 8 öre st.). Biscottes au gluten rekommenderas av läkare för sockersjuka och korpulenta. Sockersjuka, som negligerar sin sjukdom, får ofta ledsamma komplikationer såsom åderförkalkning, njurlidande, blindhet m. m.

Biscottes au gluten levereras till sjukhus, vilohem, hotell m. m. Finnes hos 1 kl. livsmedelsaffärer. Fr. Ystad till Kiruna i alla Tempobutiker.

Engros från NORDISKA KOMPANIET AB, STOCKHOLM
NK-LIVS, Kungsgatan och Foresta
TUBBIN & MELANDER AB, NORRKÖPING
m. fl.

ULLA SAHLÉN

KOST för DIABETIKER

Näringslära

Andicidplanering

Urbyråttor

Kapiteldnade recept

Praktiska råd

Hjälper er hålla vikten

ICA-FÖRLAGET

Ulla Sahlén

KOST FÖR DIABETIKER

»Den hjälper er att hålla vikten nere och vigören uppe«, skriver Nancy Eriksson i tidskriften Diabetes om ICA-förlagets bok *Kost för diabetiker*. I samma recension säger Nancy Eriksson vidare: »Ulla Sahléns bok bör vara högst uppmuntrande, för den rekommenderar på fullt vetenskapliga grunder en kost för den sockersjuka, som passar alla andra vuxna människor också.«

Till Bokh.
ell. ICA-FÖRLAGET
Bokförlaget, Västerås

Var god sänd ex. à kr. 8:50
KOST FÖR DIABETIKER

Namn

Adress

Apoteksvarucentralen Vitrum har sänt oss denna redogörelse om forskningen för att få fram bättre läkemedel åt diabetiker.

Läkemedelsforskning och diabetesbehandling

På laboratorierna för läkemedelskemisk forskning arbetar man med två målsättningar. En är att finna bättre framställningsvägar för redan kända läkemedel och den andra är att söka efter nya läkemedel. I det senare fallet arbetar man ofta med utgångspunkt från kända naturliga eller syntetiska läkemedel och framställer stora serier av närbesläktade ämnen. Av alla ämnen som på detta vis framkommer, är det kanske två på tusen, som någonsin blir kliniskt prövade. Ytterst få av de kliniskt prövade läkemedlen blir sedan läkemedel med bestående värde.

Det var på detta vis som de peroral diabetespreparaten kom fram. Blodsockersänkande effekt iaktogs som biverkan hos vissa sulfonamider, som framställdes för att få medel mot infektionssjukdomar. Ett kemiskt jättearbete vidtog, med framställning av tusentals preparat, för att söka ämnen med kraftigare blodsockersänkande effekt och med ett minimum av biverkningar. Nu finns ett par, tre preparat, som fått stor användning vid vissa fall av god-

artad diabetes. På detta område kan man fortfarande vänta fler preparat och kanske ännu effektivare sådana.

Tre typer av insulin

En något annorlunda utveckling visar forskningen kring insulin. Här är det fråga om ett hormon, vars speciella uppgift i en normal organism är att reglera sockerbalsansen. Det är alltså från början klart att verkan hos ett insulinpreparat är den man söker. Kemisterna behövde i detta fall inte söka efter en terapeutisk effekt men svårigheterna var därför inte mindre. Här var problemen att isolera substansen ur naturligt material och att göra detta på ett sätt, som gjorde det möjligt att använda ämnet i stor skala som läkemedel.

Insulin är ett äggviteämne och hör därmed till naturens mest komplicerade och gåtfulla substanser. Deras närmare egenskaper har trotsat kemisternas försök till klarläggande i det längsta. I början av 1920-talet lyckades emellertid

Banting och *Best* isolera insulin och något senare lyckades *Abel* kristallisera substansen. Som ett resultat av dessa banbrytande forskarinsatser existerar nu tre huvudtyper av insulinpreparat för terapeutiskt bruk. Modifikationerna har framkommit bl. a. för att uppnå olika snabbt insättande och olika lång verkan efter injektionen. De tre huvudtyperna är *vanligt* insulin, kort tillslagstid och kort verkan, *zinkprotamininsulin*, lång tillslagstid och lång verkan, och *NPH-insulin* och liknande, som till sitt verkningssätt ligger emellan de båda förstnämnda preparaten.

I Sverige fick insulinforskningen en tidig start genom professor E. Jorpes insatser och därmed fanns en av förutsättningarna för inhemsk insulinframställning. Det blev AB Vitrum, som började tillverkning i industriell skala och detta företag är fortfarande den enda insulintillverkaren.

51 aminosyror

Forskningen går dock vidare. Insulinets kemiska struktur, eller om man så vill, dess formel måste vara känd för att man helt skall kunna förstå dess kemiska egenskaper. Detta ger i sin tur möjligheter att, när forskningens allmänna läge så tillåter, klarare förstå dess verkningmekanism. Den brittiske kemisten *Sanger* gav sig i mitten på fyrtioalet i kast med det enorma problemet att lösa insulinets kemiska struktur. Han lyckades och gav därmed också kemisterna medel att studera andra äggviteämnen, en prestation, som belönades

med Nobelpriset i kemi år 1958.

Sanger hade då, genom att med en ny metod märka de i insulinet ingående aminosyrorna och genom att fullständigt och delvis bryta ned insulinmolekylen, lyckats finna den ordning i vilken insulinets femtioen byggstenar, aminosyrorna, ingick. Arbetet var ett jättepussel, där ett flertal tidigare nobelpristagares rön beträffande möjligheterna att skilja likartade kemiska föreningar utnyttjades. Elektrofores, jonofores och papperskromatografi är de termer, som beskriver den teknik, som med stort tålamod och stor skicklighet utnyttjades.

Syntetiskt insulin

Vilka praktiska resultat kan nu denna forskarbragd komma att medföra för läkemedelsforskningen? *Sanger* själv framhöll i slutet av sitt nobelanförande, att ännu mycket litet är känt om sambandet mellan insulinets struktur och dess fysiologiska verkan, men att han lyckats visa att vissa kemiska skillnader mellan insulin från olika djurslag ej påverkar insulineffekten. De delar av molekylen, som uppvisar olikheter är således ej av betydelse för effekten. Så småningom kan kanske de verkligt betydelsefulla delarna av molekylen lokaliseras och då är vägen öppen för försök att framställa förenklade syntetiska preparat. Att vägen till lyckade resultat är lång, är uppenbart, men den förefaller knappast hopplösare, än det för tjugofem år sedan såg ut att vara att kunna avslöja insulinets struktur.

Föreningen för sockersjuka i Stockholm med omnejd

anordnar i sommar

SKOLLOVSKOLONI

för sockersjuka barn i åldern 7—12 år

Kolonivistelsen kommer att förläggas till Barnens Ö och omfatta en period av sex veckor (14 juni—26 juli).

Barnen kommer att stå under kontroll av diabetesläkare och som föreståndarinna för kolonien skall en examinerad sjuksköterska tjänstgöra. Barnen får på detta sätt den bästa tänkbara vård med lämplig kost, frisk luft och härliga salta bad.

Anmälningssblankett kan rekvireras från koloniföreståndaren, ingenjör S. Larsson, Klippgatan 13 I, Stockholm Sö, tel. 40 60 49 (efter kl. 19).

KOLONIKOMMITTÉN

Den godaste marmelad Ni smakat

Lorenz & Lihns diet- och diabetikermarmelad. Tillverkad helt utan vanligt eller konstgjort socker, men ändå hållbar genom pasteurisering.

Ringa kvantitet Lävulos samt en speciell tillverkningsmetod gör marmeladen utsökt god, lättsmält och närande.

Sortiment om tio sorter finns i hälsobutiker landet runt.

HÄLSOSAFTER förening u. p. a.

LIDINGÖ. - Tel. 65 82 44

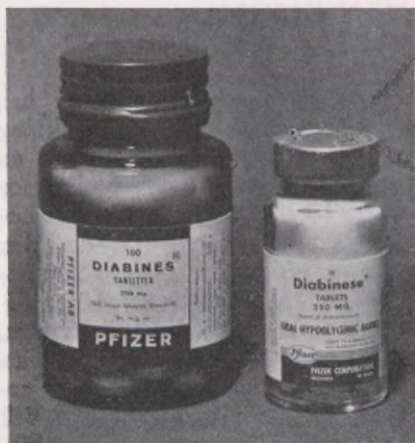

Av dr Albert Grönberg

De blodsocker- sänkande tabletterna

Det fanns väl ingen diabetesintresserad läkare och ingen diabetespatient, som inte med alldeles särskild glädje hörde meddelandet om beslutet att de blodsockersänkande tabletterna skall ingå bland de fria läkemedlen. Ännu så länge är det givetvis inte klart, hur dessa tabletter kommer att verka i längden. Man vet ännu icke, om de kommer att medföra eller förebygga senkomplikationer eller andra skador på kroppen då de används under t.ex. 10 år. Vi får i dag nöja oss med att konstatera, att vi under den 5-årsperiod, som nu gått till ända icke annat än i undantagsfall sett skador på levern och andra organ.

Hur verkningsmekanismen är hos dessa tabletter är ännu ett delvis olöst problem. Det synes emellertid vara fastställt, att de tabletter, som går under benämningen BZ 55, D 860 eller P 607 på något sätt verkar stimulerande på insulinproduktionen. Vad beträffar den senare tillkomna ta-

bletten, den som går under benämningen DBI eller Dibein är verkningsmekanismen mera oklar. Erfarenheterna är emellertid överlag goda, och man får nog räkna med att det nu, sedan tabletterna gjorts fria, blir en betydligt större förbrukning av dem i den dagliga sjukvården.

Även för ungdomar

Intressant är ju, att man genom en kombination av de gamla BZ 55, D 860 eller Chlorpropamide (Diabinese) med Dibein ofta får överraskande goda verkningar. *Dibeinet* kan ju också i »oroliga» fall av ungdomsdiabetes verka betydligt förbättrande på sjukdomens läge. En tillgång, som icke kan skattas högt nog.

Detta endast som några korta randanmärkningar — det torde snart vara tid att komma med en fylligare framställning från tablettgebitet, då stor erfarenhet nu finnes samlad vid flera olika kliniker.

MÄNSKLIGA ...

Forts. fr. sid. 3

har inkomster som anställda har ju obligatorisk tilläggsförsäkring oavsett hälsotillståndet. Men en enskild företagare eller husmor måste förete läkarintyg och är beroende av åldern vid inträde i den motsvarande frivilliga försäkringen. Vid sjukkassans förstatligande fick de enskilda företagare, som redan var försäkrade, utan läkarintyg eller åldershänsyn övergå i den frivilliga kassan. Vill emellertid en sådan företagare förbättra sin sjukpenning i takt med sina stegrade inkomster, måste han visa fram friskintyg. En diabetiker får inte friskintyg, alltså kan det bli stopp för honom. Så konsekvent bedömer man nämligen diabetes, att en kontrollerad diabetiker icke är sjuk i kassans mening, så att han permanent erhåller sjukpeng, men han är icke heller frisk i kassans mening, då friskintyg fordras. Stämpeln F saknas.

Waiely Eriksson

MANUSKRIPT EFTERLYSES

Red. efterlyser notiser om
lokalföreningarnas
verksamhet

»En pärla inom den populärmedicinska litteraturen.» Peter Heimann i ST

BO ANDERSSON

SOCKERSJUKA

och dess behandling hos vuxna

»Boken är välskriven, klar och koncis, uttömmande utan att vara svårlig, och ärlig utan att vara skrämmande.» SDS

2:a uppl. 14: 50, inb. 18: 50. Illustr.

■ ■ ■ Klipp och sänd! ■ ■ ■

■ Till bokhndl

■ el. NATUR OCH KULTUR, Torsgatan 31, Stockholm Va.

■ Var god sänd

■ ex. »SOCKERSJUKA» à 14: 50,

■ inb. 18: 50.

(Stryk vad som ej önskas)

■ Namn

■ Adress

LIVSMEDEL

för

DIABETIKER

Osockrad Lingonsylt, Osockrad blåbärssylt, Osockrade safter av: Svart Vinbär, Blåbär, Lingon, Nypon, Citron, Äppelmust, Marmelad passande diabetiker. Sockerfritt bröd, Tyskt diabeticbröd. Osockrad kex. Skorpor av glutenmjöl, Glutenmjöl. Sojaböner och sojabönsmjöl. Sojabönan är rik på äggvita som är fullvärdig, kolhydratfattig. Bryggerijäst, Vetegroddar, skummjölkspulver, Bönskalsthé, Blåbärsblad m. m.

REFORM - BODEN

Drottninggatan 97 - Tel. 32 25 26
(vid Observatorielunden 200 mtr från Odenplan) Stockholm

FÖRBUNDSNYTT

Diabetesförbundet anslår 75.000 kr till forskning

Vid sitt årsammanträde den 26 mars beviljade Svenska Diabetesförbundet 75.000 kr till forskning angående sockersjukan. Summan fördelades på följande sätt:

Med. lic. Göran Sterky, Stockholm, 10.000 kr; professor Gösta Hultquist, Uppsala, m. fl. 6.000; docent Åke Nordén, Lund, 2.000;

med. lic. Claes Hellerström, Uppsala, 4.000; laborator Lennart Lundholm, Göteborg, m. fl. 4.000; med lic. G. Nathorst-Windahl, Uppsala, 2.500; laborator Nils Berghagen, Stockholm, 3.000; docent Lennart Angervall, Göteborg, 4.000; med. lic. Per Köhlin, Umeå, 5.000; lasaretsläkare B. Scherstén, Karlskrona, 2.000; docent Bo Hellman, Uppsala, 8.500; med. lic. Jan Östman, Stockholm, 5.000; dr phil. J. Ditzel, Köpenhamn, m. fl. 4.500; dr Sven Nilsson, Malmö, 5.000; docent K. Ahrén, Göteborg, 5.000; dr Hans Tillander, Göteborg, 1.000; docent G. Engleson, Lund, 3.500.

Dessutom lämnades resebidrag till 14 läkare, som skall delta i den internationella diabeteskongressen i Genève i år.

Diabetiker!

— gör som sockersjuka över hela världen, använd HELINOS injektionspistol för smärtfri injektion!

● det cylindriska ansättningsstödet spänner huden kring injektionsstället och nålen slås blixtnsabbt in till rätt djup — även när det gäller den mest förhårdnade hud.

● kanylen är synnerligen hållfast och kan aldrig lossna av sig själv.

● steriliserbar utan isärtagning.

● vid förslitning behöver endast glascylindern utbytas.

● tätslutande metallbehållare underlättar den hygieniska förvaringen

● enklare att sköta än en vanlig spruta och ger garanterat smärtfri injektion

Godkänd av Sv. Diabetesförbundet
Pris 46: 30 inkl. metallbehållare

Säljes genom apotek, sjukvårdsaffärer, Sockersjukas Föreningar eller direkt från

HELINOS AB

Kirurgiska Instrumentfabriken,
SKÄRHAMN.

Tel. Varekil 702 24

Dibein- tablettorna

Diabetesförbundets styrelse har beslutat hemställa hos medicinalstyrelsen om att Dibeintablettorna måtte hänföras till de kostnadsfria läkemedel, som ersätter insulin.

Binjurarnas hormonproduktion vid diabetes

Karolinska institutet har av Äh-lénstiftelsen fått 24.520 kr avsedda för docent B. Hökfelts forskning rörande binjurarnas hormonproduktion vid diabetes.

Varje dragé innehåller 125 mg lättupptagbart, kontrollerat rent blompollen. Vitamin B₁ 5 mg, B₂ 3 mg samt Glutamin 15 mg.

Finnes även speciellt för diabetiker

I REFORM- OCH HÄLSOKOSTAFFARER

Generalagent: Sanfarm Products
Göteborg 6

SLOTTSS tomatpuré

Tidningarnas matskribenter är eniga om, att Slotts tomatpuré är den bästa, som för närvarande finns i sitt slag. Varudeklarerad.

Kungsvägen till godare mat

OSÖTAD, ketchupkryddad — väsentliga fördelar både ur kalori- och smaksynpunkt.

Slotts tomatpuré är något av en trollstav vid matlagningen för en experimentlysten husmor.

Gör ketchup själv!

Blanda 3 msk puré, 1 msk vatten och något sötningsmedel (motsvarande 1 tsk socker).

... och härlig juice!

Blanda 1 burk puré med 4 burkar vatten.

FRÅN VÅRA FÖRENINGAR

GÖTEBORG

Diabetesföreningen i Göteborg m. o. har hållit årsmöte och valt följande styrelse: Ordförande Kurt Sandsjö, sekr. Eskil Jonsson, kassör K. E. Wallman samt Rune Johansson, Dagmar Svahn, C. O. Johansson och Ann-Mari Wastenson.

Årsmötet beslutade anslå 2.000 kr till Diabetesförbundets forskningsfond.

Göteborgsläkarna B. Hood, S. E. Fagerberg och A. Svanborg hade vid mötet en livlig och givande estraddebatt om de aktuella diabetesproblemen, där man allvarligt tryckte på de stora svårigheterna för en effektiv forskning. Bristen på ekonomiska resurser gör att det i vårt land inte finnes någon diabetesforskare, som helt kan ägna sig åt denna uppgift. Allt forskningsarbete måste ske vid sidan av en krävande ordinarie läkargärning, fastslog man.

Större anslag till forskningen om de kroniska sjukdomarna, forskningsinstitut i samband med universitetssjukhusen, där kliniskt orienterade läkare skulle få ägna större tid åt forskningen och till sin hjälp ha väl utrustade laboratorier med kvalificerad personal, var några av de önskemål som de tre läkarna var eniga om.

Diabetesforskningen är svältfödd i vårt land och det vill krafttag till för att få mera klarhet om den sjukdom som är på väg

att bli en av våra största folksjukdomar, var den sammanfattning som debatten utmynnade i.

UDDEVALLA

Uddevalla med omnejd diabetesförening har haft möte med julfest i Röda korsets lokal Valkeskroken. Efter mötesförhandlingarna, som leddes av ordföranden hr Gert Blomqvist, bjöds på kaffe och förfriskningar. En del skänkta saker lottades ut. Elnas kvintett underhöll med vacker sång och Ingvar Olofsson spelade dragspel. Till sist kom tomten och delade ut julklappar.

UPPSALA

Uppsala sockersjukeförening har hållit årsmöte. Till ordförande efter kamrer Sven Durén, som avflyttat från orten, valdes fru Siv Pålsson. Övriga styrelseledamöter blev fru Margit Norling, vice ordförande, hr Henry Ericson, kassör, fröken Anna Lisa Carlsson, sekreterare, fru Ingegärd Allgulín, vice sekreterare samt övriga ledamöter fröken Ingrid Andersson, fru Jenny Eriksson, fru Brita Larsson, fröken Ellen Lövgren och hr Evert Edlund. Revisorer blev hrr Erik Östlund och Nestor Andersson.

Efter förhandlingarna vidtog samkväm varvid ombudsman Lindström gav en klar orientering om riksförbundets arbete.

Kalmarföreningens styrelse: fr. v. kassören fru Gunhild Broman, vice sekreteraren frk Signe Karlsson, vice ordföranden Helge Broman, ordföranden Oskar Jonsson och sekreteraren Bernt-Willy Hagström

KALMAR

Diabetesföreningen Kalmar med omnejd höll i februari ett talrikt besökt årsmöte på Holmgrens konditori. Bland andra interna frågor beslutades att ordna ett lotteri till förmån för Diabetesförbundets forskningsfond. Livligt diskuterades frågan om hur man skall sprida kännedom om föreningens verksamhet, som omfattar såväl Öland som delar av fastlandet kring Kalmar.

Av styrelseberättelsen framgår att medlemsantalet ökat kraftigt under föregående år, kanske mest beroende på den upplysningsfolder, som föreningen låtit trycka för utdelning, vilken såväl läkare som lasarett välvilligt ombesörjer.

Kassan har balanserat på 970 kronor.

Till styrelsen för två år omvaldes Bernt-Willy Hagström och

Gunhild Broman samt nyvaldes Clara Andersson, och tidigare valda Signe Karlsson och Broman. Till revisorer omvaldes Torsten Malmgren och Karin Aldbring.

Oskar Jonsson, som lämnade styrelsen på egen begäran, avtackades med blommor och kraftiga applåder för ett gagnarikt arbete.

Mötet avslutades med samkväm, varvid Anna-Lisa Persson underhöll med sång och musik, som livligt uppskattades.

SUNDSVALL

Sundsvallsortens Diabetesförening har haft årsmöte varvid bl. a. förekom föredrag av förbundets ombudsman Fritz B. Lindström, Stockholm. I tur att avgå ur styrelsen var ordföranden C.-A. Burén, kassören Harry Sikström och sekreteraren Sven Nordvall. Samtliga återvaldes.

*Lucian och hennes tärnor sjunger vid Alingsås-föreningens årsmöte.
I förgrunden Herman Rubinstein och Rune Johansson*

ALINGSÅS

Diabetesföreningen i Alingsås hade den 15 december sin sedvanliga luciatablå på pensionat Regina. Festen var talrikt besökt av medlemmar med anhöriga och vänner. Vid kaffet framfördes sång av en flickkvartett och musik av bl. a. föreningens ordf.

Alingsås-lucian med tärnor gästade även föreningen. De sjöng lucia- och julsånger, vilka uppskattades mycket av de närvarande.

**Prenumerera
på Diabetes**

Efter sången gjorde lucian och tärnorna bössinsamling till förmån för de vanföra.

Två av Sv. diabetesförbundets styrelsemedlemmar, hrr Rune Johansson, Göteborg, och Rubinstein, Jönköping, besökte festen och höll korta tal. Hr Johansson talade om förbundets arbete och syfte. Han nämnde bl. a. att förbundet i år ställt 75.000 kr. till förfogande för forskning om sockersjukdomen och dess komplikationer. Hr Rubinstein talade om de sockersjukas förhöjda levnadsomkostnader och uppmanade de sockersjuka att begära avdrag i sina deklarationer med upp till 600 kr. Han rådde alla sockersjuka att ansluta sig i någon av de många lokalförening-

ar som finns för att få sina rimliga krav beviljade. En auktion av det gemytligare slaget var anordnad med för sockersjuka tillåtna varor såsom fruktkonserver m. m.

HÄLSINGBORG

Diabetesföreningen i Hälsingborg med omnejd har hållit sitt årsmöte. Till ny kassör efter Gunhild Palmén, som av sagt sig, utsågs fru Hulda Lundell. Justeringsmän blev Arvida Nilsson och Hilma Mattsson. Styrelsen för 1961 blev Signe Andersson ordf., Hilma Mattsson v. ordf., kassör Hulda Lundell, Astrid Nilsson biträdande kassör, Ruth Holmqvist sekr., Edit Andersson v. sekr., Hulda Pettersson samt Elsa Andersson suppl. Revisorer Artur Nilsson, Erik Emanuelsson med E. Sjunnesson suppl.

Medlemsantalet är för närvarande 125. Föreningen har under året utdelat följande belopp: 100 kr vardera till två medlemmar för semestervistelse, forskningen 350 kr, malmökolonien i Höllviksnäs för diabetesbarn 700 kr, blomsterfonden 300 kr och till egen hjälpfond inom föreningen 350 kr samt till tre barn som vistats på Höllviksnäs 50 kr vardera.

Avgående kassören blev hjärtligt avtackad.

KARLSKOGA

Karlskoga Diabetesförening höll nyligen årsmöte i Aggeruds godtemplargård. Trots det vackra vädret hade ett stort antal medlemmar mött upp från såväl Karlskoga som Kristinehamn. Under

Nils Anderssons ordförandeskap klubbades dagordningen snabbt igenom. Hela styrelsen omvaldes och fick följande utseende: Nils Andersson ordf., Ulla Ångman kassör, Bengt Ångman sekr., Bo Nyman v. sekr. Övriga i styrelsen: Astrid Bergström, Ebba Johansson och Inger Ström. Revisorer: Sigvard Bruse och Arnold Aspehage.

Gunnar Andersson höll ett kortare anförande om de vanföras gemensamma märke och dess betydelse.

Sammankomsten avslutades med kaffeservering och Karl Karlsson underhöll med dragspelsmusik.

LANDSKRONA

Pionjären inom den svenska sockersjukoorganisationen frkn Thérèse Sandin blev när hon avgick som ordförande i Föreningen för sockersjuka i Landskrona vald till hedersordförande och föremål för mycken hyllning, även från Svenska Diabetesförbundet, till vars tillblivelse hon också tagit initiativet.

Det var stor tillslutning till föreningens för sockersjuka i Landskrona årsmöte på församlingshemmet, ty så många som kunde ville vara med och hylla den avgående pionjären.

Förhandlingarna leddes av vice ordföranden laborator Sture Ekholm, som erinrade om att riksförbundet för sockersjuka i vårt land bildats i Landskrona med fröken Sandin som stiftare. Vid detta tillfälle kunde föreningen hälsa såväl sin stiftare och ordförande sedan starten fröken Sandin som Riksförbundets — numera

Landskronaföreningens nye ordf. Sture Ekholm (t. v.) och den avgående Thèrèce Sandin tillsammans med Diabetesförbundets ombudsman Fritz Lindström

Svenska Diabetesförbundet — ombudsman F. E. Lindström välkomna. Tal. hälsade även kyrkoherde Gösta Andersson, kvällens musikgäster och åtta nya medlemmar välkomna.

Före årsmötesförhandlingarna hölls parentation över bortgångna medlemmar. Styrelse- och revisionsberättelserna föredrogs och godkändes. Av den förra framgick att föreningen under det gångna året förutom möten med föredrag och underhållning anordnat en bussutfärd och en julfest. Medlemsantalet utgör 108.

Med anledning av kontingent till Svenska Diabetesförbundet höjdes årsavgiften till 5 kr.

Till ordförande efter fröken

Sandin, som undanbett sig återval utsågs hr Sture Ekholm. I tur avgående ledamöter av styrelsen fru Beth Bjurling och fröken Sigrid Ahlgren omvaldes och nyvaldes hr Sandy Johnsson samt till suppleanter fruarna Edith Skogh och Elida Jönsson. Till revisorer valdes fruarna Anna-Lisa Larsson och Elly Eldh med hrr J. Bjurling och Sven Stjernholm som suppleanter. Till kontaktsman utsågs hr Ekholm och till mötesvärdinnor E. Skogh, Elsa Ekholm, Dagny Andersson och Sigrid Svensson.

På förslag av hr Sandy Johnsson tillsattes ett agitationsutskott för att få in alla sockersjuka och inte minst föräldrar till sockersjuka barn. Till medlemmar utsågs

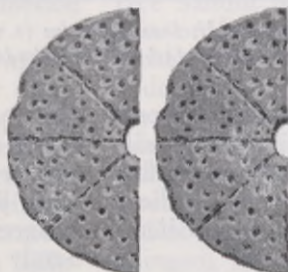
hrr Göte Nilsson, Sigvard Bengtsson och Ekholm, fru ar Ekholm och Bjurling.

Hr Ekholm tog därefter till orda och tackade den avgående stiftaren-ordföranden fröken Sandin för hennes gärning, som gör att hennes namn bland alla sockersjuka i vårt land nämnes med vördnad och tacksamhet — när någon kallat henne »de sockersjukas goda fé» är det inte överord. Han erinrade om något av allt vad hon utträttat för de sockersjuka under de gångna åren, för landets och stadens, samt nämnde den stora donation hon gjort till forskningen, det hederstecken hon fått motaga av Lunds universitet och hennes hängivna arbete genom åren. Som ett ringa bevis på tacksam-

het men tillika den högsta utmärkelse föreningen kunde ge överlämnades det diplom med vilket fröken Sandin kallades till hedersledamot.

Det åtföljdes av en magnifik blomsteruppsats. Kyrkoherde Gösta Andersson höll ett finstämt anförande, vari han med utgång från Paulibrevet till Korintierna, »Kärlekens kapitel» tackade fröken Sandin för hennes outtröttliga omsorger, som sänt en stråle av hopp till otaliga lidande, och han nämnde även den tacksamhet den kyrkliga församlingen hyser för det initiativ fröken Sandin tagit med de nu återkommande festerna för ensamma.

Även från Svenska Diabetesförbundet framfördes ett hjärte-

OBS!

Kakorna förpackas två och två i praktiska polyeten-påsar och är lätta att bryta till lagom stora smörgåsar.

GROVKAKA

En härligt god och hälsoriktig kaka bakad av fullkornsvete, fullkornsråg och färsk bryggerijäst. Berikad med tångmjöl och soyabönsmjöl. Helt osötad.

SKÄRGÅRDSKAKA

Bakas som Grovkakan men med tillsats av surdeg. Alla kakorna torkas med fördel till verkligt aromatiskt och hälsosamt knäckebröd.

GRAHAMSKAKA

En ny fullkornsprodukt med ljuvlig vetearam. Som fett används ren växtolja och soyabönslecithin. Den korta bakningstiden bevarar näringsvärdet.

Kakorna finns i landets hälsokostbodas och kan även rekvireras från NaKo, Sturegatan 23, Sundbyberg.

Box 1084 Göteborg 4

pååls bröd

varmt tack för pionjärgärning, sagt med blommor av ombudsman Lindström.

Det blev ett festligt betonat samkväm vid blomstersmyckade bord och en sockerfri jättetårta. Därefter orienterade ombudsman Lindström om Svenska Diabetesförbundet och dess verksamhet. Till kvällens underhållning bidrog med sång och musik fruarna Lilly Nilsson-Malm och Astrid Rosenwald.

UMEÅ

Umeortens Diabetesförenings årsmöte hölls nyligen i Ungdomsgårdens lilla sal. Inköp av insamlingsbössor var ett förslag som tills vidare bordlades. Mötet valde till sekreterare i föreningen hr Kjell Sundberg och till kassör hr Allan Rubertsson. Nya styrelseledamöter blev folkskollärare O. Bergstén och radiohandlare F. Fredriksson. Revisorer: fru Ulla Lindberg samt hr Lennart Andersson. Ordf. är som tidigare lektor Å. Holstein.

Föreningen har 68 medlemmar. Dess kassa balanserade på kronor 595. Även under 1960 fick man ett anslag om 100 kr. från Umeå stad.

Sedan formaliteterna avklarats blev det kvällens gäst, skolkökslärarinnan Brita-Stina Nordenstedts tur att träda fram. Hon berättade med trevliga och färggranna ljusbilder om sin studieresa till USA, bl. a. Klippiga bergen och Hawaii.

HÄSSLEHOLM

Diabetikerföreningen i Hässleholm med omnejd kunde vid sitt årsmö-

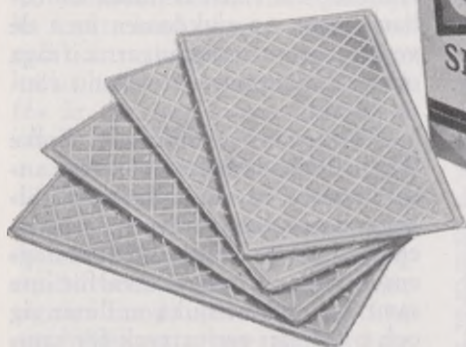
te konstatera att diabetes (sockersjuka) ständigt ökar bland befolkningen. Forskningen, som varje år tillföres nära hundratusen kronor genom diabetesorganisationernas försorg, kämpar för att komma sjukdomsorsaken på spåren. Många framsteg har nåtts beträffande behandlingen av sjukdomen men de verkligt stora framgångarna ifråga om dess uppkomst låter ännu vänta på sig.

Föreningens ordförande Folke Thynell kunde hälsa ett större antal åhörare än vid tidigare tillfällen och samtliga skrev in sig i föreningen. Dock frågar sig föreningens ledning fortfarande varför inte samtliga diabetessjuka ansluter sig och på så sätt ger uttryck för samarbetsvilja och önskan om upplysning, ty genom anslutning till organisationen erhåller den sjuke ett otal fortlöpande tips om livsföring och mathållning samt förebyggande åtgärder och iakttagande av symptomen till de vanligaste följd-sjukdomarna. Personer som drabbats av andra folksjukdomar ansluter sig i allmänhet mera solidariskt och på så sätt ger huvudorganisationen det stöd, som erfordras för det allmännas medverkan i dess forskning och behandling, dels genom riksinsamlingar och större statsanslag, dels genom förhandlingskraftigare ledning.

Hässleholmsföreningen som nu tillfördes ett tiotal medlemmar är nu över 50 fördelade inom området Hässleholm, Osby, Vinslöv, Sösdala och Tyringe men kunde om samtliga sjuka anslöt sig vara över 300. Detta förhållande är lika inom hela landet och däri ligger svagheten men såväl förbund

Örebro

SMÖRGÅSRÅN

Sockerfria - delikata

AB ÖREBRO KEXFABRIK ÖREBRO

Nytt modernt snabbköp för HÄLSOKOST OCH **diabetesvaror**

BELÄGET PÅ DROTTNINGGATAN 16 I NÄRHETEN AV CENTRAL-
LEN, BRUNKEBERGSTORG, TEGELBACKEN OCH T-CENTRALEN

- TITTA IN OCH BEKANTA EDER I LUGN OCH RO OCH
UTAN KÖPTVÅNG MED DET STORA OCH DELVIS NYA
SORTIMENTET.
- NI KAN OCKSÅ REKVIRERA VÅR HELT NYA PRISLISTA MED
SPECIELL AVDELNING FÖR DIABETIKER.
- VAR NI ÄN BOR KAN NI NUMERA KÖPA DESSA SPECIELLA
ARTIKLAR FÖR DIABETIKER. - BÖRJA MED ATT REKVIRERA
VÅR NYA PRISLISTA.

SKRIV, RING ELLER GÖR ETT BESÖK!

HÄLSAN AB

Drottninggatan 16, Stockholm C - Tel. 21 71 60, 21 71 62

som föreningar hoppas på bättring och vidtager också alla tänkbara åtgärder för förbättrade villkor för de sjukdomsdrabbade som exempel insulinet fritt och nu senast fria tabletter.

En glädjande nyhet kunde ordföranden meddela vid årsmötet och det var, att alla sockersjuka med gällande årskort i Hässleholmsföreningen vid uppvisandet av detta får 10 proc. på alla varor, som inköps i en sjukvårdsaffär i Hässleholm och det innebär en betydande framgång för den hårt drabbade sjuke. Denna affär, som kommer att utöka sitt sortiment betydligt, medverkar på så sätt till betydande köpkraft och återbäring av årsavgiften, 10 kr, vari ingår både förenings- och förbundsavgift samt likvid för medlemsbladet Diabetes. Styrelsen fick i uppdrag att verka för liknande rabatter hos andra specialaffärer med förnödenheter för diabetes-sjuka.

Förutom sedvanliga förhandlingar med ansvarsfrihet och redogörelser beslöts att utgiva en reviderad handledning för diabetiker samt att ytterligare utveckla samarbetet med föreningarna i Kristianstad och Hälsingborg. Styrelsen fick följande utseende: Ordf. Folke Thynell, v. ordf. Waldemar Svensson, Tyringe, sekreterare-kassör Ernst Jansson, Ortsombud Gösta Ekman, Osby, Hilding Ströbäck, Sösdala, Waldemar Svensson, Tyringe, och Erik Hall, Vinslöv, med suppleanterna Karin Lovén, Hörja, Ester Larsson och Georg Jakobsson, Hässleholm. Revisorer Ivar Magnusson och Svea Jakobsson, Hässleholm, med Kjell

Ivarsson, Örkelljunga, som suppleant.

TJUSTBYGDEN

Tjustbygdens diabetesförening har hållit sitt åttonde årsmöte under Rune Cederlunds ordförandeskap. Mötet hölls i Studiehjemmet och ett 30-tal medlemmar hade mött upp. Före förhandlingarna ägnades en tyst minut åt minnet av de avlidna medlemmarna Ivar Åhval och Emil Möller.

Till ordförande för två år omvaldes Karl-Erik Johansson och till ledamöter för samma tid fruarna Magda Lapidus och Karin Cederlund. Styrelsen har nu följande sammansättning: Karl-Erik Johansson, ordf., Stig Engström, v. ordf., Alvar Alderfors, sekr., Karin Cederlund, korr. sekr., Magda Lapidus, kassör.

Till revisorer omvaldes Rune Cederlund och Olle Karlberg.

Livaktigheten inom föreningen är god och i upplysningsverksamheten har dr S. Wahlqvist lämnat värdefullt bistånd. Man har också goda förhoppningar på stöd av kommunala och statliga myndigheter. Kassan har omslutit kronor 2.111:95 och föreningen har genom frivilliga och andra bidrag kunnat tillföra Diabetesförbundet för forskningens räkning 725 kr, ett gott resultat med tanke på att föreningens medlemmar endast uppgår till 57. Vid förbundsstämman invaldes föreningens representant Karl-Erik Johansson som styrelsesuppleant i förbundet.

På förbundets program står en fråga av stor betydelse, nämligen

inspelande på band av tidningen Diabetes för att ge blinda medlemmar tillgång till innehållet.

Efter förhandlingarnas slut följde ett kaffesamkväm med underhållning av en musiktrio.

ÖSTERLEN

Under stor tillslutning höll Österlens Diabetesförening årsmöte den 1 februari på restaurant Kocken under ordförandeskap av lantbrukare Tage Olsson, Järrestad. Till styrelse omvaldes Tage Olsson, Järrestad ordf., Gunnar Nilsson, Hammenhög vice ordf., Nancy Almgren, Simrishamn kassör, samt nyvaldes Kaj Andersson, Hammenhög sekr., och Dagmar Lundgren, Simrishamn. Till revisorer utsågs Johan Löow, Vranarp, och Bernhard Nilsson, Borrby, med Henning Ahlm, Simrishamn, och Annie Persson, Grevlunda, som suppl.

Efter sammanträdet höll doktor Lindholm, Simrishamn, ett intressant föredrag om blod- och hjärtsjukdomar.

Vid samkvämet underhöll fru Asta Lindelöv-Nilsson, Fjälkinge, med sång samt ledde allsången.

VÄSTERÅS

Sockersjuföreningen i Västerås med omnejd har hållit årsmöte i Asea-gården. Till styrelse valdes Inger Thorsell ordf., H. Stålhand sekr. samt T. Hjertquist, Ingrid Andersson, Walter Larsson och John Johnsson. Till revisorer valdes Hanna Schenning och U. Strand.

JÄMTLAND

Jämtlands läns diabetikerförening har hållit ett informationsmöte på Gamla Stadt i Östersund. Föreningen har tidigare endast omfattat Östersunds stad, men har nu utvidgats och omfattar hela länet och har för närvarande 65 medlemmar.

Föreningens främsta uppgift är att propagera bland de sockersjuka och att i möjligaste mån bistå med den hjälp en diabetiker kan behöva, t. ex. att förmedla dietmat och i det sammanhanget kan nämnas att Findus hade ställt olika sorters dietmat till förfogande för presentation vid mötet.

Mötet öppnades av Jämtlands läns diabetikerförenings ordförande, skomakarmästare Einar Ansgar, Östersund, som hälsade de närvarande välkomna. Diabetikerförbundets ordförande, riksdagsledamoten fru Nancy Eriksson behandlade sedan i sitt nära timslånga anförande många av diabetikernas problem.

Bland annat tog hon upp de anställningsproblem som alltför ofta möter en diabetiker. Och hon konstaterade med beklagande att många arbetsgivare drar sig för att anställa en person, som han vet lider av sockersjuka — men det är ofta så att en sockersjuk är mycket ambitiös och många gånger har mindre frånvaro från arbetet än helt friska personer.

Vidare berörde hon bland annat den brist på specialutbildade läkare som för närvarande råder på detta område. Hon framhöll att det åtminstone borde finnas en sockersjukespecialist på varje stөр-

re lasarett. Avslutningsvis behandlade hon diabetikerförbundets tidskrift, Diabetes, och kom bland annat att diskutera den och dess innehåll med de närvarande. Innan man skildes åt och mötet upplöstes drack man kaffe i den i förväg dukade matsalen.

BORÅS

Borås Diabetesförening har haft årsmöte å Park Hotell med ett 70-tal deltagare, som ordföranden Sven Karlsson hade nöjet att hälsa välkomna. Han höll också presentation över fyra under året avlidna medlemmar, av vilka en varit med från föreningens början.

Av årsberättelsen framgick att föreningen bedrivit en god verksamhet under det gångna året. För det nya verksamhetsåret omvaldes Sven Karlsson till ordförande. Kassören Lambert Wetterlund och ledamoten Elsa Pettersson omvaldes för två år. Nyvald efter en avliden blev Anders Svensson. För ett år nyvaldes suppleanterna Erland Asp och Majken Sjöö. Kvarstående ledamöter är Erik Tengling, sekr., Sven Wessman och Tora Andersson. Till revisorer omvaldes Gösta Hedenqvist och Vitalis Samuelsson med Erik Larsson som suppleant.

I samband med årsmötet hade man ordnat med en mycket trevlig underhållning. Glädjespridaren Calle Englund roade på vanligt manér med sitt dragspel och sina historier. Och goda underhållare hade han i sällskap. Artur Mिंगettig trakterade fiol, Livi Larsson zित्रa, och i Hulda Friman har den gode Calle engagerat en trev-

lig solosångerska. Slöjdlärare Olle Engwall tog publiken med på en tjugisig färd bland »Norska fjäll och fjordar», som presenterades med ett upplysande och trevligt kåseri och en serie vackra ljusbilder. Kaffe med smörgåsar utgjorde den materiella förplägnaden under den gemytliga samvaron.

BLEKINGE

Söndagen den 19 febr. hade länet sockersjuka årsmöte i Karlskrona. Vid mötet talade överläkare Bertil Scherstén som inledde med att gratulera föreningen till dess snart tioåriga värdefulla verksamhet, varefter han lämnade utförliga, lärorika redogörelser och kommentarer från sitt deltagande vid en nyligen avhållen diabeteskonferens i Hindås, där trettio svenska diabetesläkare deltagit. Diskussionerna hade omfattat frågor om de sockersjukas ämnesomsättning, komplikationer, diet, behandling och organisation vid behandlingen. Som nyheter hade framkommit att »diet-tistor» borde anställas vid sjukhusen samt vidare ett symfonypreparat, »Dibein».

Ett mycket bra föredrag som togs upp på band och utlånas kostnadsfritt till härför intresserade föreningar.

Vid de efter föredraget följande förhandlingarna blev det omval av styrelse, revisorer och kommittéer samt beslöts bl. a. att 100 kr skulle överlämnas till SD:s forskningsstiftelse och 1.000 till dess hjälpstiftelse, att en blindskriftskurs skulle anordnas och att tioårsjubileum skulle firas på senhösten.

Frihet

från
ängslan

-frihet att njuta av livet

Med CLINITEST och ACETEST kan Ni var som helst och när som helst undersöka urinen med avseende på socker och syra.

för socker i urinen.

En CLINITEST - reagentt placeras i ett provrör med 5 droppar urin och 10 droppar vatten. Jämför 15 sekunder efter det att reaktionen har upphört färgen i provröret med CLINITEST färgskala.

för syra i urinen.

En droppe urin placeras på en ACETEST-reagentt. Jämför efter 30 sekunder färgen med ACETEST färgskala.

CLINITEST och **ACETEST** finns på apotek.

**AMES
COMPANY**

Division of
Miles Laboratories Ltd.,
England

Av årsberättelsen framgick bl.a. att medlemsantalet var 252, att man haft fyra möten varvid läkarföredrag förekommit, att SD under året kunnat stödjas med sammanlagt 3.000 kr, att två svårt drabbade medlemmar har bisträckts med 200 kr vardera, att instruktionsböcker och skötselavisningar har överlämnats till medlemmarna och lasaretsbiblioteken, att 58 diabetesmärkta ID-brickor har utlämnats och att injektions-tillbehör lagerföres och försäljes.

För musiken vid kaffesamkvämet svarade Westas kapell och glädjespridarna »Martin och Eva-Lotta» höll stämningen på toppen med en mångfald roliga historier och glada kupletter.

VÄXJÖ

Kronobergs läns sockersjukeförening, Växjö, har hållit årsmöte å Siriusordens lokal under ordförandeskap av Karl-Gustav Johnson, som hälsade 50-talet närvarande välkomna. Verksamhetsberättelse från föreningens start den 19 april 1959 upplästes. Saldot i kassan var 1.119 kronor.

Till styrelse valdes: Karl-Gustav Johnson ordf., Lennart Creutz vice ordf., Birger Gustafson sekr., Elsie Eklund kassör. Till övriga styrelseledamöter: Gun Theander, Gert Johnson och Ernst Bringselius.

Till revisorer valdes Vivi-Ann Varg och Anne-Marie Lekander.

Efter förhandlingarna serverades kaffe, till vilket styrelsemedlemmar bakat goda sockerfria kakor, som avnjöts under gemytlig stämning.

Dr Stig Klingberg, Tingsryd, som välvilligt ställt sig till förfogande, höll därefter ett intressant och givande föredrag. Han berörde bl. a. dietprinciperna och tablettbehandlingen samt visade och kommenterade ljusbilder på ögonkomplikationer. De närvarande fick även ställa frågor, vilka doktorn besvarade på ett gemytligt och trevligt sätt.

Det intresse som kunde konstateras under slutet av 1960 har fortsatt på det nya året, då ett 25-tal nya medlemmar redan anmält sitt inträde i föreningen.

ÖREBRO

Diabetesföreningens i Örebro m. o. årsmöte hölls söndagen den 29 jan. i Folkets hus festvåning. Mötet var talrikt besökt av medlemmar med anhöriga. De hälsades välkomna av Rolf Karlsson, varefter han överlämnade klubban till Lennart Eriksson, som på ett mycket förtjänstfullt sätt ledde dagens förhandlingar.

Till ordf. valdes Rolf Karlsson efter Eva Karlsson som av sagt sig. Övriga ledamöter blev: sekreterare Karl-Inge Lilja, v. sekr. Karl Schultz, kassör fru Vera Häger, v. kassör fru Clary Leeo samt ledamot utan funktion Birger Larsson.

Av årsberättelsen framgår att medlemsantalet vid årsskiftet är 153. Under det gångna året har föreningen helt eller delvis bekostat vistelsen för fyra diabetessjuka barn på speciella kolonier som finns för detta ändamål.

Ekonomisk hjälp har lämnats fem behövande medlemmar. Den

Nyttig mat
och god mat

med

**SUNCO
MATFETT**

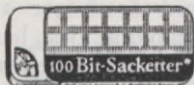
och

Bit-sacker

Ni får beröm för Er goda mat när Ni lagar med Sunco Matfett, som är en vegetabilisk matolja av utsökt kvalitet. Sunco Matfett har en garanterad halt av fler-omättat fett, är hållbart och dessutom mycket drygt. Bra att veta för Er som räknar kalorier. Pröva Sunco Matfett till all slags matlagning, salladssåser, majonnäser, bakning.

Bit-Sacker är ett underbart sötningsmedel — utan socker och kalorier — men lika sött, lika gott och helt utan bismak. Ni kan använda Bit-Sacker på många olika sätt i kosten: till kalla och varma drycker, efterrätter, bakning, syltning och saftning. Bit-Sacker säljs i Ekonomiförpackning 600 st., Hushållsförpackning 300 st. och Fickförpackning 100 st.

**AKTIEBOLAGET
SUNCO,
Göteborg**

hjälpfond som föreningen har och som är avsedd för hjälp åt diabetessjuk ungdom är nu uppe i cirka 7.500 kr. Enligt stadgarna får fonden ej tas i bruk förrän den uppnår 8.000 kr. Mötet beslöt anslå 500 kr till densamma. Från Örebro stad har föreningen erhållit ett anslag på 750 kr. Dessutom har anslag erhållits från två kommuner, vilket tillsammans med det överskott som uppstått på av föreningen anordnade fester samt en kaffetombola bidragit till att finansiera föreningens verksamhet.

Årsavgiften fastställdes till tio kronor, vari även ingår tidskriften Diabetes. För de medlemmar som är bosatta utanför Örebro stad fastställdes avgiften till sex kr.

Föreningens expedition vid Köpmangatan 17 kommer även i år att hållas öppen onsdagar kl. 19—20 för rådfrågning och försäljning av injektionstillbehör.

Då föreningen i år fyller 10 år tillsattes en kommitté, vilken tillsammans med styrelsen skall utforma detaljerna kring den fest som kommer att gå av stapeln någon gång under april månad.

Sedan årsmötets förhandlingar avslutats bjöd föreningen samtliga på kaffe, te och smörgåsar, varunder herrarna Blom och Huss spelade och sjöng.

SANDVIKEN

Diabetesföreningen i Sandviken med omnejd har hållit årsmöte under ledning av vice ordföranden Henry Nordström. Föreningen har i upplysningsyfte donerat tre böcker om sockersjukan av dr Bo An-

dersson till Sandvikens lasarett. Ekonomin har avsevärt förbättrats genom anslag och lotterier. Av behållningen överlämnades 200 kr till Diabetesförbundets forskningsfond.

Föreningen har hos drätselkammaren begärt att få använda stadsvapnet kombinerat med injektionspruta som emblem på föreningens brevpapper. Ordföranden meddelade att man fått avslag, men motivering meddelades inte. Idén kom från Blekinge läns sockersjukförening, som fått tillstånd att använda länsvapnet på detta sätt.

Önskemål framfördes att Sandvikens lasarett skulle anslå ytterligare en dag i veckan, förslagsvis lördag, för sockerkontroller. Som det nu är med kontroll endast en dag i veckan blir väntetiden upp till sju timmar, vilket kan bli påfrestande.

Samtliga sockerpatienter borde också kunna få mer genomgående undersökning t. ex. en gång om året. Därigenom kunde långa sjukhusvistelser i möjligaste mån undvikas. Styrelsen skulle ta upp frågorna med lasarettsdirektionen. Föreningen undersöker möjligheten att placera sockersjuka barn på sommarkolonier.

De avgående styrelseledamöterna omvaldes enhälligt. Ordföranden Gustav Zetterberg avböjde återval men åtog sig uppdraget tills vidare. Föreningen har 75 medlemmar. Fru Emy Ahlman tackade styrelsen för dess arbete.

Styrelsen fick följande sammansättning: ordf. Gustav Zetterberg, sekr. Karl Nilsson, kassör Anna-Lisa Melin, v. ordf. Henry Nord-

ström och v. sekr. Elin Eriksson. Revisorer blev Claes Persson och Valter Högström.

SÖDERTÄLJE

De sockersjukas förening i Södertälje har haft årsmöte och i samband därmed bytt namn. Det nya namnet är Diabetesföreningen i Södertälje. Det var ett mycket talrikt besökt årsmöte, där över hälften av alla medlemmar var närvarande. Som mötesordförande fungerade ombudsmannen från riksförbundet F. Lindström. Distriktet omfattar Södertälje, Östertälje, Enhörna, Nykvarn, Turinge, Järna, Hölö och Vagnhärad. Styrelsens sammansättning: ordf. Algot Gustafsson, v. ordf. Sigurd Edberg, sekr. Stig Sandberg samt kassör och ombudsman Ragnar Andersson.

KATRINEHOLM

Diabetesföreningen i Katrineholm med omnejd beslöt vid årsmötet i februari att skänka 1.000 kronor till Diabetesförbundets forskningsfond. Gåvan skall överlämnas i samband med att föreningen firar 10-årsjubileum i höst.

I styrelsen valdes fru Anna Englund till ordförande, Iris Johansson sekreterare och Anton Johansson kassör samt Folke Lindkvist och Gunnar Davidsson. Nyvalda i styrelsen blev Lennart Johansson och Erik Strand. Revisorer blev Fritz Sjöstrand och Bror Gustafsson. Och ombud i ABF blev Folke Lindkvist.

En av frågorna på dagordningen gällde antagande av nya stadgar. De gamla stadgarna har re-

viderats en smula och det nya förslaget antogs. Styrelsen skall utse en tombolakommitté att sköta sommarens tombola. Styrelse för föreningens hjälpfond skall utses av föreningsstyrelsen. Fonden är för närvarande uppe i 3.000 kr, men den måste växa till 5.000 kr innan något anslag får tas ur den. I första hand är fonden avsedd att lämna hjälp åt unga diabetiker för exempelvis studier.

Sju nya medlemmar har intagits under det gångna året och totala antalet är nu 95.

På årsmötet svarade folkpensionärsföreningens spelmannslag för uppskattad underhållning.

EKSJÖ

Diabetesföreningen i Eksjö med omnejd har haft kvartalssammanträde på Hantverksföreningen. Beslut fattades om stadgar för föreningen. Vid mötet förekom också musikalisk underhållning av en trio. Kvällens toppunkt var när Eksjö Lucia, Monika Dahlén, med tärnor tågade in i lokalen och bjöd på en trevlig luciatablå, som leddes av fröken Margareta Edström. Sexåriga Sture Granats solosång uppskattades livligt. Vid mötet förekom också kaffeservering. Avslutningsvis fick mötesdeltagarna se filmen »Konstgjord andning med inblåsning».

Annonsera i

DIABETES!

NYHET

FINDUS OSOCKRAT

(men inte osötat)

"Underbart gott för oss som är försiktiga med socker"

Alla Ni som tycker om äppelmos, lingonsylt, svart vinbärssaft och blåbärssoppa, men som vill vara försiktiga med kalorier och socker, kan nu få njuta av allt detta goda. Findus kommer nu med en hel rad osokrade, kalorifattiga sylter, moser och safter, som kan ätas av *alla*, och som *alla* kan tycka om. Produkterna är sötade med det moderna sötningsmedlet *natriumcyklam*. De innehåller endast frukternas och bärens naturliga socker. (Rådfråga dock alltid läkare vid sträng sockerdiet.)

Om någon i familjen –
eller någon av gästerna
vid bjudningen –
har problem med kalorier
och socker, sätt fram
Findus Osockrat,
som alla kan äta.

**SVART
VINBÄRSSAFT**
4–5 % socker
ca 50 kalorier
per 100 g

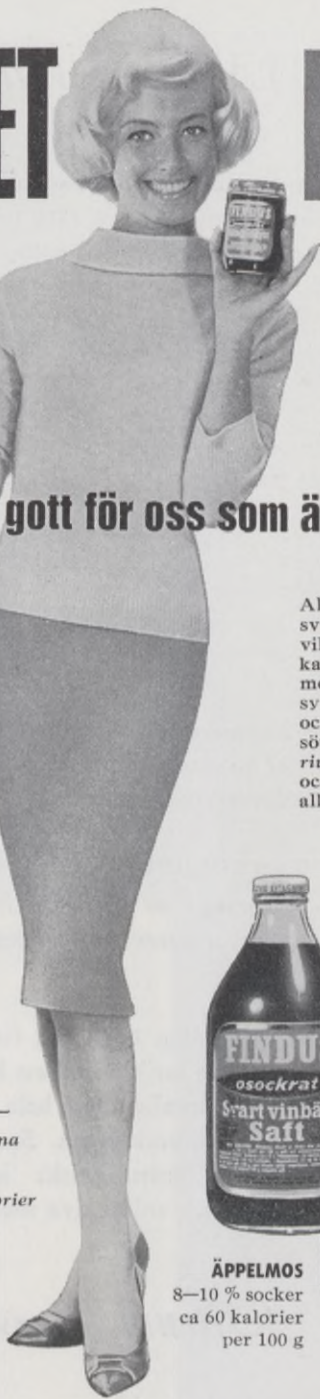
BLÅBÄRSSOPPA
2–3 % socker
ca 50 kalorier
per 100 g

ÄPPELMOS
8–10 % socker
ca 60 kalorier
per 100 g

LINGONSYL
5–7 % socker
ca 50 kalorier
per 100 g

INSULIN *Vitrum*

Diabetes måste behandlas individuellt, med prövning från fall till fall. Ett av problemen är att välja rätt insulin-sort. Vitrums insulinserie erbjuder ett urval, som täcker behovet i varje enskilt fall. Den omfattar för närvarande

Insulin 40 IE

Insulin 80 IE

Deras effekt inträder inom 1 timme, är maximal 2—3 timmar och avklingar efter 6—8 timmar.

Insulin Special 40 IE

Detta insulin är också snabbverkande. Det är specialrenat och avsett för särskilt insulinkänsliga patienter.

NPH-Insulin 40 IE

Dess effekt inträder inom 1—2 timmar, är maximal 10—12 timmar och avklingar efter 28—30 timmar. NPH-insulin kan blandas i sprutan med vanligt snabbverkande insulin.

Zink-protamin-insulin 40 IE

Effekten inträder efter 4—6 timmar, är maximal 16—24 timmar och avklingar efter 2—3 veckor.

Vitrum började tillverka insulin redan 1922. Den första produktion har allt sedan dess varit inriktad på att täcka landets behov. Preparatens kvalitet har anpassats till den vetenskapliga utvecklingen. Alla preparat är beredda av rent, kemiskt framställt i Vitrums moderna fabriker.

Vitrum

Göteborgs universitetsbibliotek

6000248841